

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων

Διεύθυνση Αλιείας & Διαχείρισης Αλιευτικών Πόρων

ΟΔΗΓΟΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΚΑΡΧΑΡΙΩΝ ΚΑΙ ΣΑΛΑΧΙΩΝ

Δεκέμβριος 2017

Σειρά ενημερωτικών φυλλαδίων

Τίτλος

Οδηγός αναγνώρισης καρχαριών και σαλαχιών

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων
Γενική Διεύθυνση Αλιείας
Διεύθυνση Αλιείας & Διαχείρισης Αλιευτικών Πόρων

Λ. Συγγρού 150, 176 71 ΚΑΛΛΙΘΕΑ

Τηλ: 210-9287184, 210-9287156, 210-9287178

Fax: 210-9287130

e-mail: syg089@minagric.gr

syg077@minagric.gr

syg087@minagric.gr

ΟΔΗΓΟΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΚΑΡΧΑΡΙΩΝ & ΣΑΛΑΧΙΩΝ

Το παρόν φυλλάδιο αποτελεί μέρος της σειράς “Οδηγός αναγνώρισης” με σκοπό να είναι ένας συνοπτικός και εύχρηστος οδηγός αναγνώρισης των **καρχαριών και σαλαχιών** που συναντώνται στα νερά της Μεσογείου.

Η Γενική Διεύθυνση Αλιείας με την παρούσα έκδοση συνοψίζει κριτήρια αναγνώρισης των καρχαριών και σαλαχιών της Μεσογείου. Τα είδη αυτά εμπίπτουν σε περιορισμούς ή απαγορεύσεις όσον αφορά την αλιεία, την εκφόρτωση και την εμπορία, σύμφωνα με Διεθνείς Συμβάσεις και τις διατάξεις της Ενωσιακής και Εθνικής νομοθεσίας, όπως αυτές κάθε φορά ισχύουν.

Η σωστή αναγνώριση και η καταγραφή των καρχαριών και σαλαχιών που συλλαμβάνονται, είναι απαραίτητες για την ορθή καταχώριση, και περαιτέρω διαχείριση των αλιευμάτων και των πληροφοριών, προκειμένου να υποστηριχθεί η οικολογική ισορροπία και η βιοποικιλότητα στο θαλάσσιο περιβάλλον, και να τηρηθούν η προβλεπόμενη νομοθεσία και οι διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Η φιλοδοξία του παρόντος βοηθήματος, επομένως, είναι να συμβάλλει στην αναγνώριση των καρχαριών και των σαλαχιών της Μεσογείου για τους πιο πάνω σκοπούς, προκειμένου να διευκολυνθούν οι αλιείς και οι έμμεσα εμπλεκόμενοι με την αλιεία (Υπηρεσίες Αλιείας, Λιμενικές Αρχές, έμποροι) στο έργο τους. Δεν πρέπει να εκληφθεί ως αυστηρός επιστημονικός οδηγός, αλλά προσφέρεται ως ένα χρήσιμο εργαλείο για ταχεία αναγνώριση των ειδών.

Τα κριτήρια αναγνώρισης που χρησιμοποιούνται είναι κυρίως το ολικό μήκος, το βάρος, το μέγεθος και η μορφολογία πτερυγίων, χρωματικά πρότυπα και η παρουσία ή απουσία σκούρων ζωνών σε καθορισμένες περιοχές.

- Σημείωση:**
1. Οι παρουσιαζόμενες εικόνες των καρχαριών και σαλαχιών του παρόντος οδηγού **δεν** είναι με την ίδια κλίμακα.
  2. Τα κοινά ονόματα δεν αποτελούν επίσημες εμπορικές ονομασίες, αλλά ενδεικτικά ονόματα για την αναφορά στο παρόν φυλλάδιο.

Αθήνα, Δεκέμβριος 2017

Carcharodon carcharias (WSH)

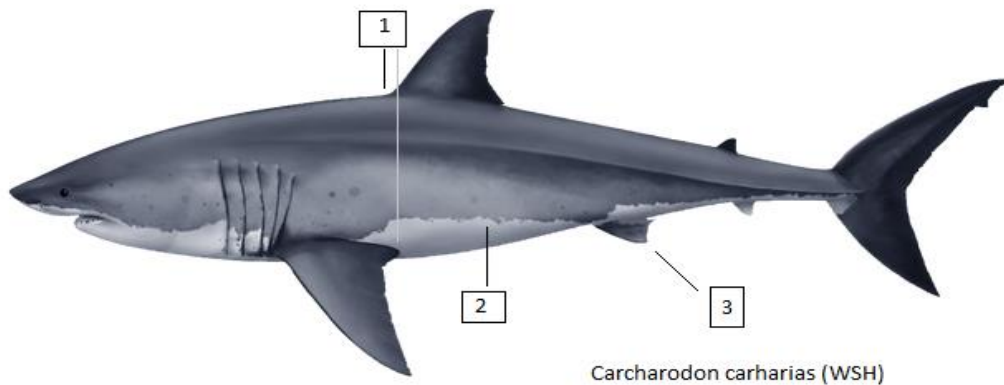
Μεγάλος Λευκός Καρχαρίας

Βιομετρία

Ο σπουδαιότερος και πιο διάσημος θηρευτής του πλανήτη με μέγιστο μήκος 5,5 μέτρα.

Κριτήρια Αναγνώρισης

1. Το πρώτο ραχιαίο πτερύγιο εκφύεται μέσα στα όρια έκφυσης του θωρακικού.
2. Είναι γκριζόμαυρος, με μαύρη ράχη και πιο ανοιχτά χρώματα στα πλάγια, και άσπρος στην κοιλιά.
3. Υπάρχει μαύρο σημάδι στην κορυφή του δεύτερου θωρακικού πτερυγίου.

Cetorhinus maximus (BSK)

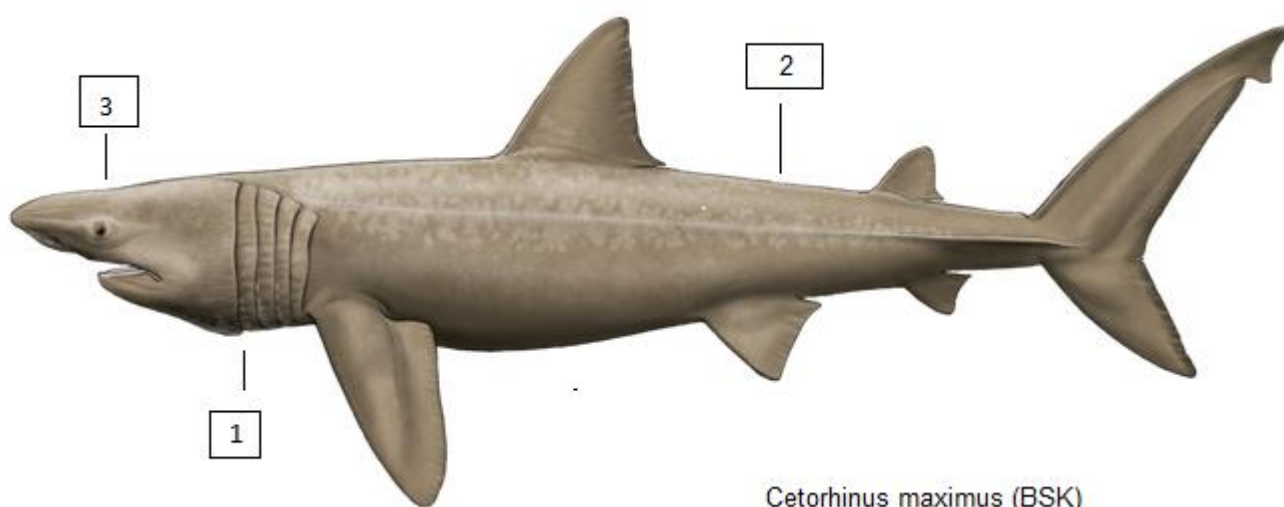
Σαπουνάς, προσκυνητής ή καρχαρίας ο μέγας (παπάς)

Βιομετρία

Ο δεύτερος μεγαλύτερος καρχαρίας του πλανήτη σε βιομετρικά μεγέθη, με μέγιστο δημοσιευμένο μήκος 9 μέτρα και βάρος 4 τόνους. Είδος όχι τόσο σπάνιο. Αλιεύονται άτομα με μήκος περίπου 7 μέτρα.

Κριτήρια Αναγνώρισης

1. Το βασικότερο κριτήριο που είναι απόλυτα χαρακτηριστικό του είδους, εκτός του μεγάλου μεγέθους, είναι ότι πρακτικά οι βραγχιακές σχισμές καλύπτουν όλο το κρανίο.
2. Το σώμα καλύπτεται με πλακοειδή λέπια.
3. Χρώμα μελανό, γκρι σκούρο, γκρι μπλε, ή γκρι καφέ στην πλάτη. Στην κοιλιά παρόμοιος χρωματισμός ελαφρά πιο ανοικτός. Συχνά ανοιχτόχρωμες κηλίδες υπάρχουν στο ρύγχος και στην κοιλιά.

Cetorhinus maximus (BSK)

Lamna nasus (POR)

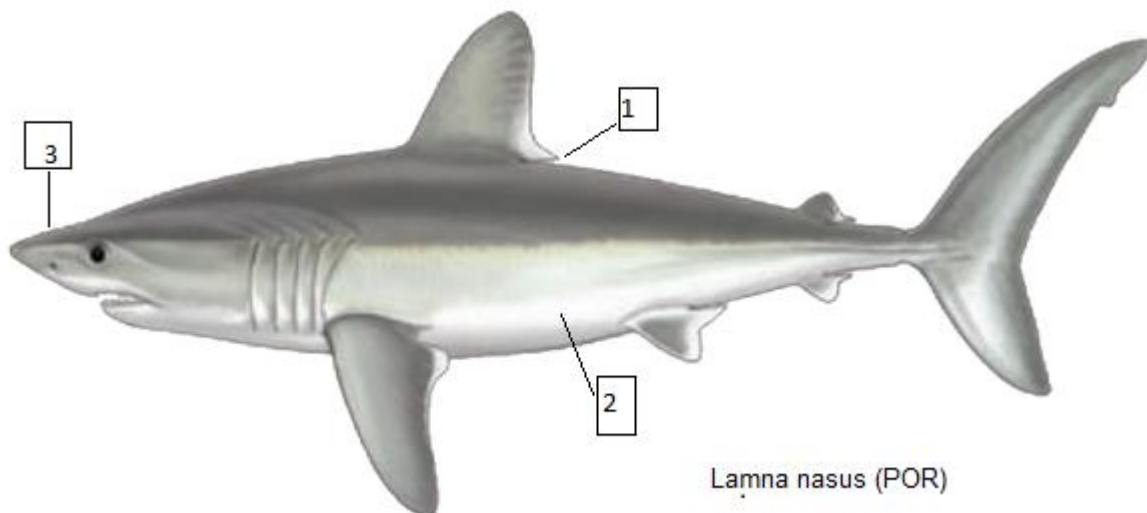
Λάμια, Κοινός καρχαρίας

Βιομετρία

Στενά συγγενικό είδος με το *Isurus oxyrinchus* (σελ. 22). Μέγιστο δημοσιευμένο μήκος 370 εκατοστά και μέγιστο δημοσιευμένο βάρος 230 κιλά. Περιστασιακά αλιεύονται άτομα με μήκος περίπου 250 εκατοστά.

Κριτήρια Αναγνώρισης

1. Το βασικό κριτήριο είναι ότι στο πρώτο ραχιαίο πτερύγιο υπάρχει μία απόφυση λευκού χρώματος με στρογγυλοποιημένο άκρο.
2. Το χρώμα του είναι ραχιαία σκούρο γκρι και κοιλιακά άσπρο.
3. Μεγάλα μαύρα μάτια και οξύληκτο ρύγχος.

Sphyrna spp. (SPN)

Ζύγαινα, Πατερίτσα, Σφύρνα, Δρεπανάκι

Βιομετρία

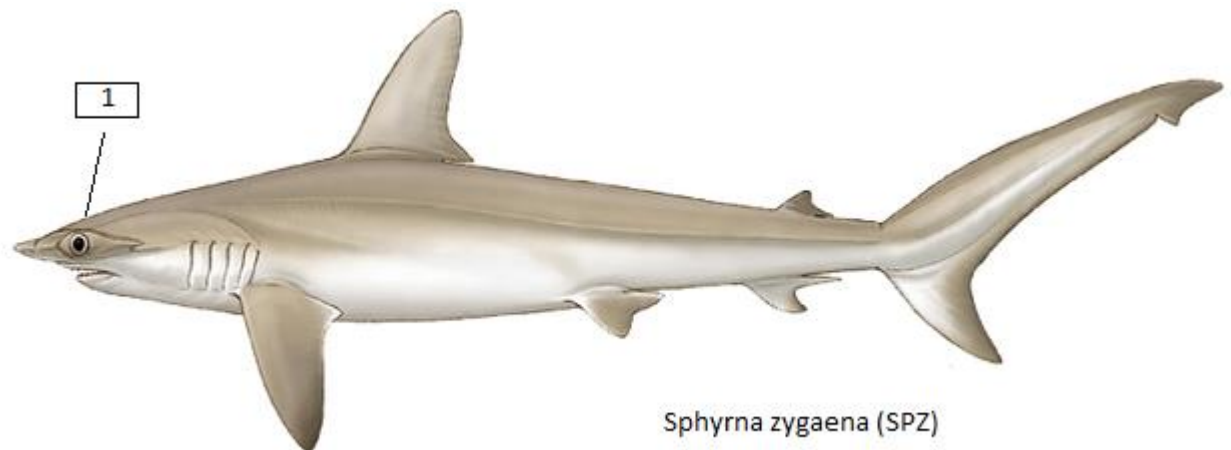
Οι ζύγαινες είναι καρχαρίες εύκολα διακριτοί λόγω του ιδιαίτερου σχήματος του κρανίου τους. Η κοιλιακή όψη είναι χαρακτηριστική.

Περιλαμβάνονται 3 είδη:

- *Sphyrna lewini* (SPL), Κτενοζύγαινα
- *Sphyrna mokarran* (SPK), Μεγαλοζύγαινα
- *Sphyrna zygaena* (SPZ), Ζύγαινα

Κριτήρια Αναγνώρισης

Χαρακτηριστικό σχήμα κρανίου.

Sphyrna zygaena (SPZ)

Carcharias taurus (CCT)

Ταυροκαρχαρίας

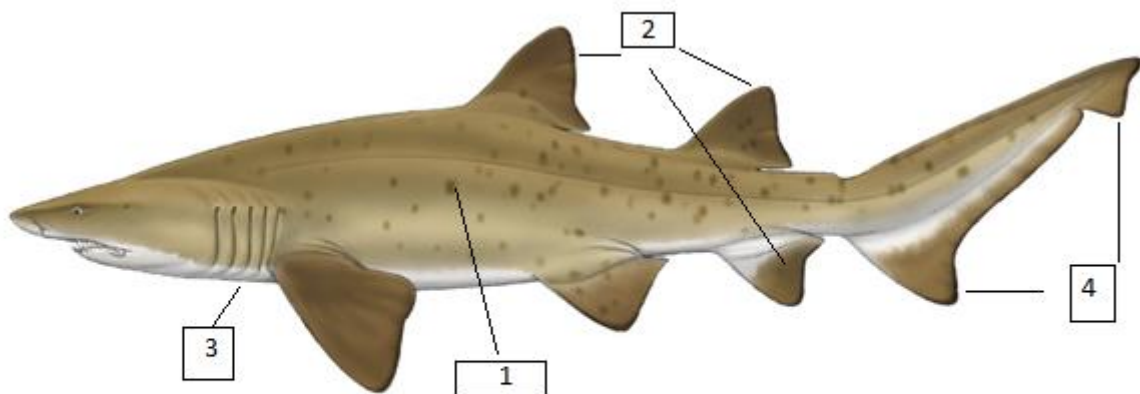
Βιομετρία

Έχει μήκος που φθάνει έως 320 εκατοστά, με μέγιστο δημοσιευμένο βάρος τα 160 κιλά.

Σχετικά σπάνιο στη Μεσόγειο. Όταν αλιεύονται άτομα έχουν μήκος περίπου 2,5 μέτρα.

Κριτήρια Αναγνώρισης

1. Σκούρα σημάδια στο σώμα που “ξεθωριάζουν” όσο πιο ώριμο είναι το άτομο.
2. Το 1^ο και 2^ο ραχιαίο καθώς και το εδρικό πτερύγιο είναι ισομεγέθη και ίδιου πλάτους στη βάση τους.
3. Οι βραγχιακές σχισμές είναι όλες μπροστά από το θωρακικό πτερύγιο.
4. Οι δύο λοβοί του ουραίου πτερυγίου διαφέρουν σημαντικά.

Carcharias taurus (CCT)

Odontaspis ferox (LOO)

Αγριοκαρχαρίας

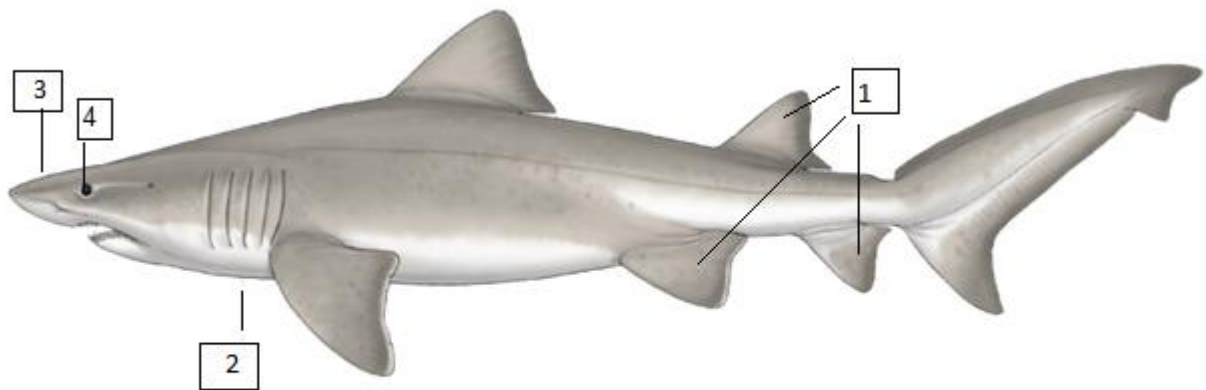
Βιομετρία

Είδος αρκετά σπάνιο στη Μεσόγειο

Μέγιστο μήκος 450 εκατοστά και μέγιστο βάρος 300 κιλά. Περιστασιακά αλιεύονται άτομα με μήκος 200 με 300 εκατοστά.

Κριτήρια Αναγνώρισης

1. Το δεύτερο ραχιαίο πτερύγιο είναι ίδιου μεγέθους με τα δύο εδρικά πτερύγια.
2. Οι βραγχιακές σχισμές είναι εμφανώς μπροστά από τα θωρακικά πτερύγια.
3. Μικρό μυτερό ρύγχος
4. Μικρά μάτια.
5. Ενδεχομένως κόκκινα σημάδια στις πλευρές

Odontaspis ferox (LOO)

Oxynotus centrina (OXY)

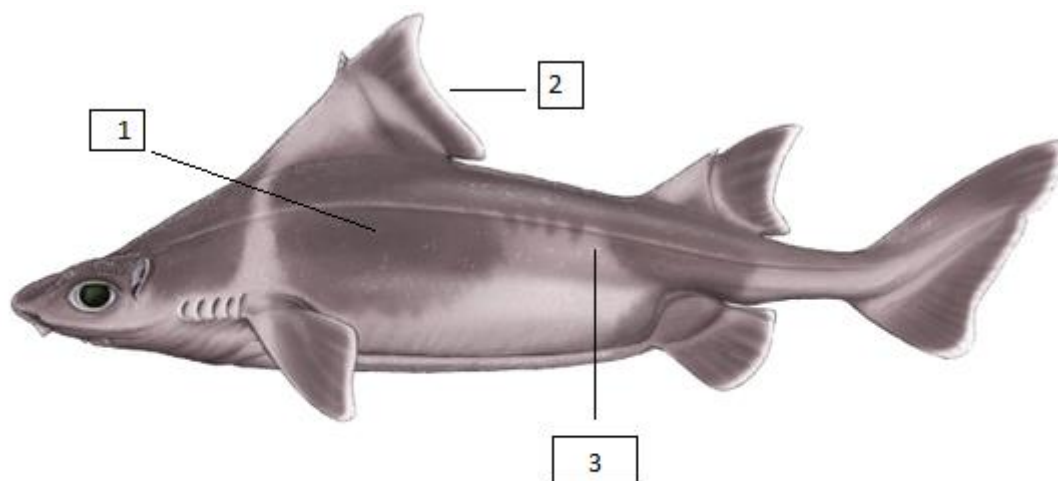
Οξύνωτος ή Αχινόγατος

Βιομετρία

Ένας μικρός καρχαρίας με μέγιστο μήκος 150 εκατοστά

Κριτήρια Αναγνώρισης

1. Το σώμα του είναι ασυνήθιστο για καρχαρίες λόγω μεγάλου ύψους. Το χρώμα είναι συνήθως γκρι ή καφέ-γκρι.
2. Το ραχιαίο πτερύγιο μοιάζει με πανί πλοίου.
3. Χαρακτηρίζεται από πολλά μικρά αγκάθια στο δέρμα του.

Oxynotus centrina (OXY)

Alopias vulpinus (ALV)

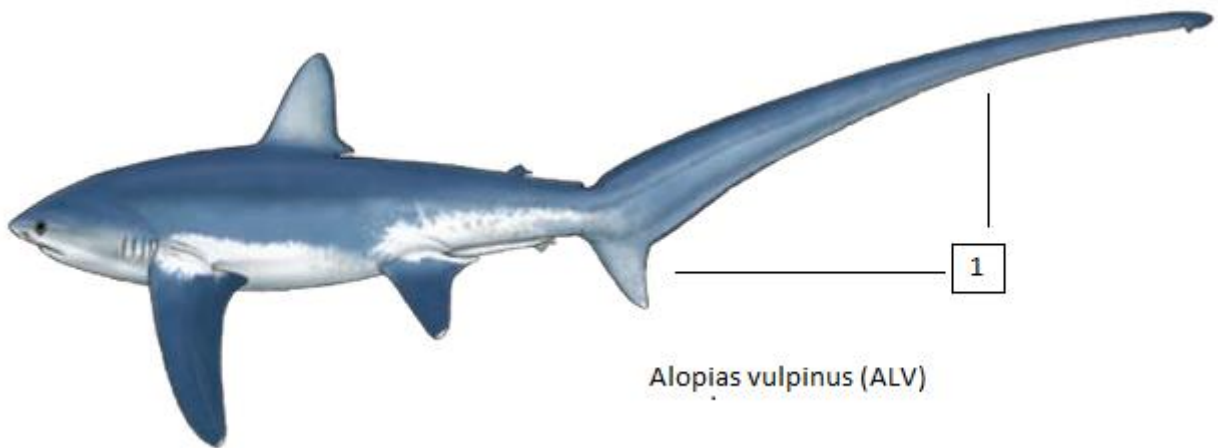
Αλεπόσκυλος ή αλεπού

Βιομετρία

Μέγιστο δημοσιευμένο μήκος 750 εκατοστά και μέγιστο βάρος 350 κιλά. Περιστασιακά αλιεύονται άτομα με μήκος από 150 έως 450 εκατοστά

Κριτήρια Αναγνώρισης

Το κυριότερο γνώρισμα είναι ότι ο ραχιαίος λοβός του ουραίου πτερυγίου είναι μακρύτερος σε σχέση με τον κοιλιακό λοβό αλλά είναι και μεγαλύτερος από το μήκος του σώματος.

Alopias superciliosus (ΒΤΗ)

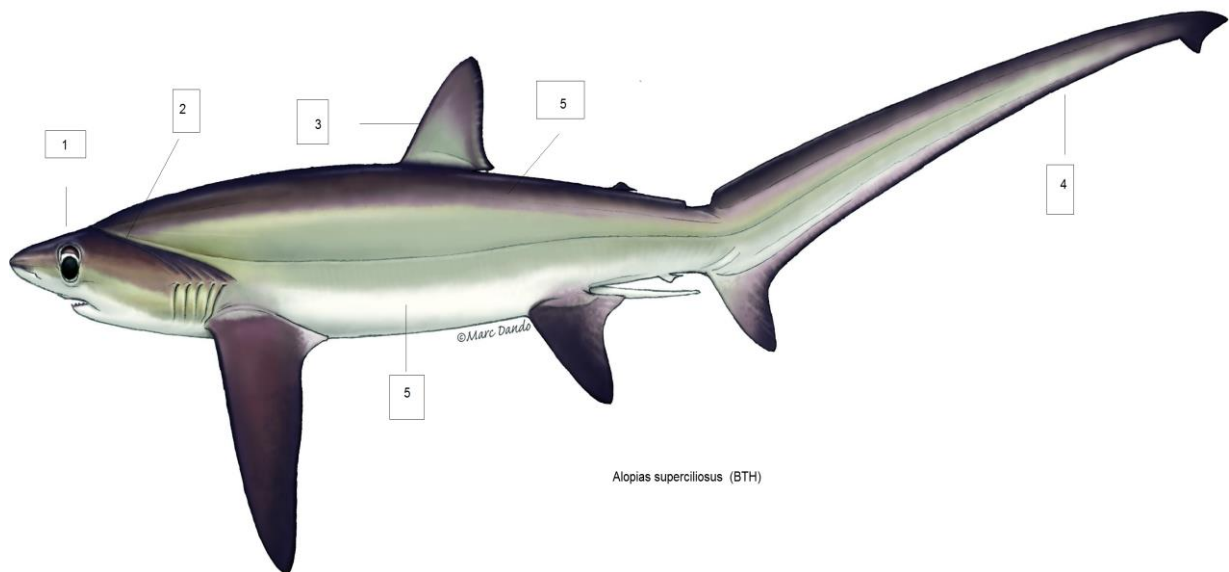
Μεγαλόματος αλεπόσκυλος

Βιομετρία

Μέγιστο δημοσιευμένο μήκος 460 εκατοστά.

Κριτήρια Αναγνώρισης

1. Μεγάλα χαρακτηριστικά μάτια που φθάνουν στη ραχιαία επιφάνεια της κεφαλής.
2. Ένα ζευγάρι βαθιά αυλάκια στο πάνω μέρος του κεφαλιού.
3. Πρώτο ραχιαίο πτερύγιο πιο πίσω σε σχέση με τους υπόλοιπους του ίδιου γένους.
4. Ανώτερος λοβός ουριαίου πτερυγίου πολύ μακρύ.
5. Χρώμα μωβ γκρι στο επάνω μέρος. Κρεμ-λευκό στην κοιλιά.

Alopias superciliosus (ΒΤΗ)

Prionace glauca (BSH)

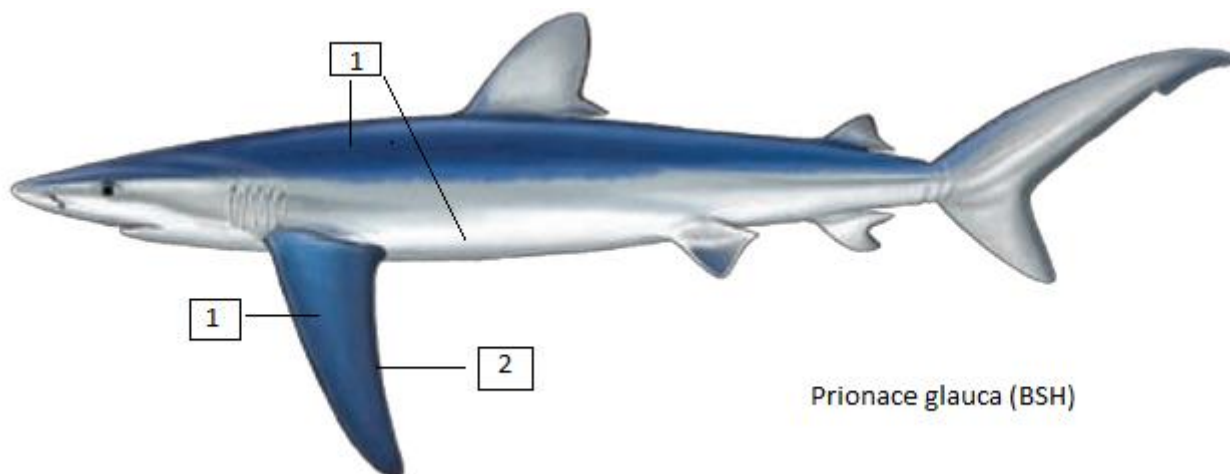
Γλαυκός, Γλαυκοκαρχαρίας ή Γαλάζιος

Βιομετρία

Μέγιστο δημοσιευμένο μήκος 750 εκατοστά και μέγιστο βάρος 350 κιλά. Περιστασιακά αλιεύονται άτομα με μήκος από 150 έως 450 εκατοστά

Κριτήρια Αναγνώρισης

1. Χαρακτηριστικό το μπλε χρώμα του σώματος, σκούρο μπλε ραχιαία και γαλάζιο στα πλευρά, ενώ κοιλιακά είναι άσπρος.
2. Εξαιρετικά μακρύ το θωρακικό πτερύγιο σε σχέση με το σώμα.

Squalus acanthias (DGS)

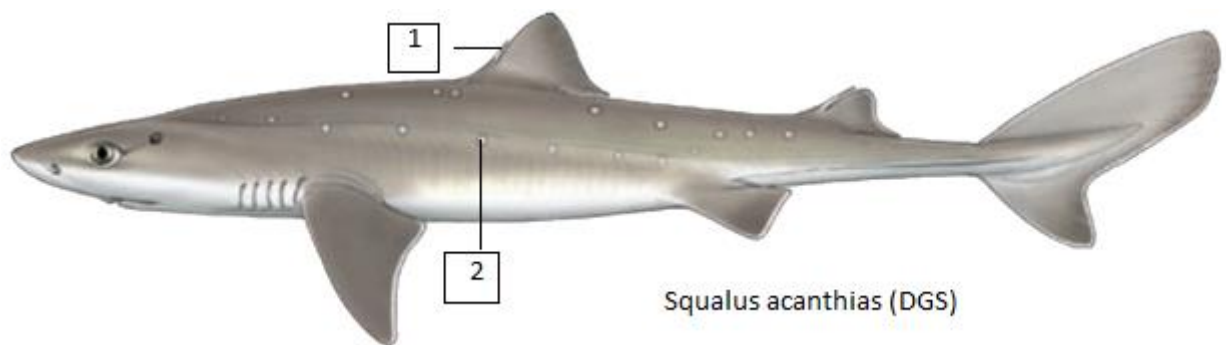
Κεντρόνι

Βιομετρία

Μέγιστο δημοσιευμένο μήκος 160 εκατοστά και μέγιστο βάρος 9 κιλά. Περιστασιακά αλιεύονται άτομα με μήκος από 50 έως 60 εκατοστά.

Κριτήρια Αναγνώρισης

1. Στο πρώτο ραχιαίο πτερύγιο υπάρχει αγκάθι (εκτεθειμένη άκανθα).
2. Στη ράχη και στις πλευρές υπάρχουν ακανόνιστα άσπρα σημάδια

Mustelus asterias (SDS)

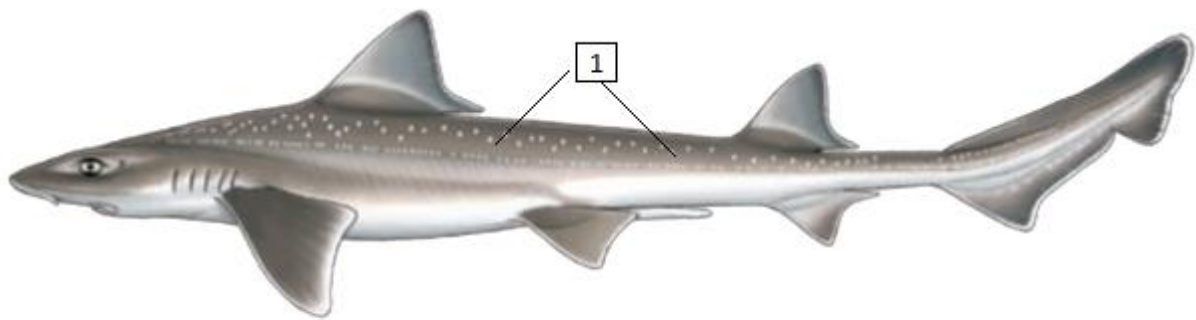
Αστρογαλέος

Βιομετρία

Μέγιστο μήκος 140 εκατοστά, μέγιστο βάρος 5 κιλά. Τα άτομα που αλιεύονται συνήθως έχουν μήκος από 60 έως 80 εκατοστά. Τα νεαρά άτομα μετά τη γέννηση έχουν μήκος περίπου 30 εκατοστά

Κριτήρια Αναγνώρισης

1. Άσπρα σημάδια στα πλευρά.

Mustelus asterias (SDS)

Mustelus mustelus (SMD)

Γκριζογαλέος

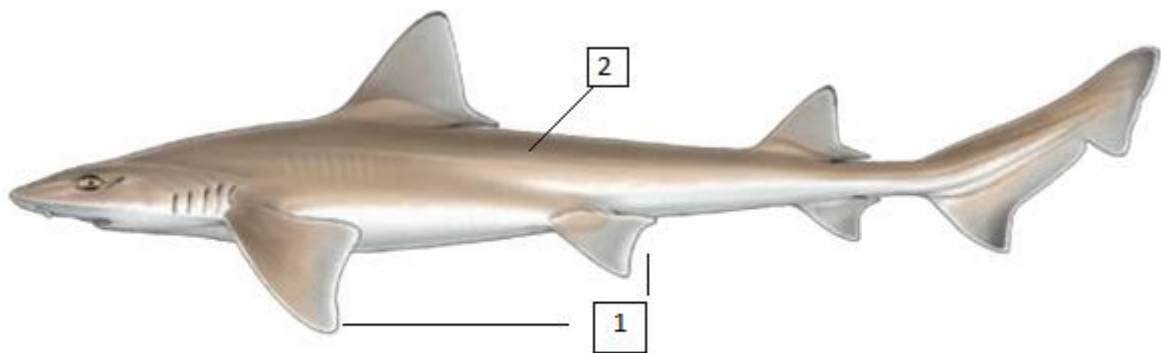
Βιομετρία

Μέγιστο δημοσιευμένο μήκος 200 εκατοστά. Συνήθως αλιεύονται άτομα με μήκος 100 εκατοστά.

Κριτήρια Αναγνώρισης

Σε σχέση με τους άλλους γαλέους

1. Στα πτερύγια συνήθως υπάρχει λευκό περίγραμμα.
2. Το χρώμα του σώματος είναι ομοιόμορφο, με λίγα σκούρα σημάδια.

Mustelus mustelus (SMD)

Mustelus punctulatus (MPT)

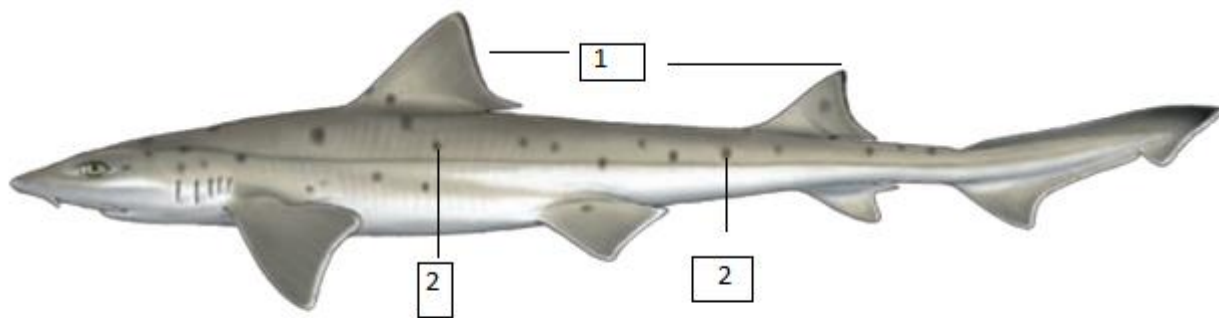
Στικτογαλέος

Βιομετρία

Μέγιστο μήκος 200 εκατοστά, συνήθως αλιεύονται άτομα με μήκος 120 εκατοστά. Σπάνιο στην Ανατολική Μεσόγειο.

Κριτήρια Αναγνώρισης

1. Μαύρο περίγραμμα στα ραχιαία πτερύγια.
2. Μαύρα στίγματα στα πλευρά.

Mustelus punctatus (MPT)

Galeorhinus galeus (GAG)

Σκυλογαλέος

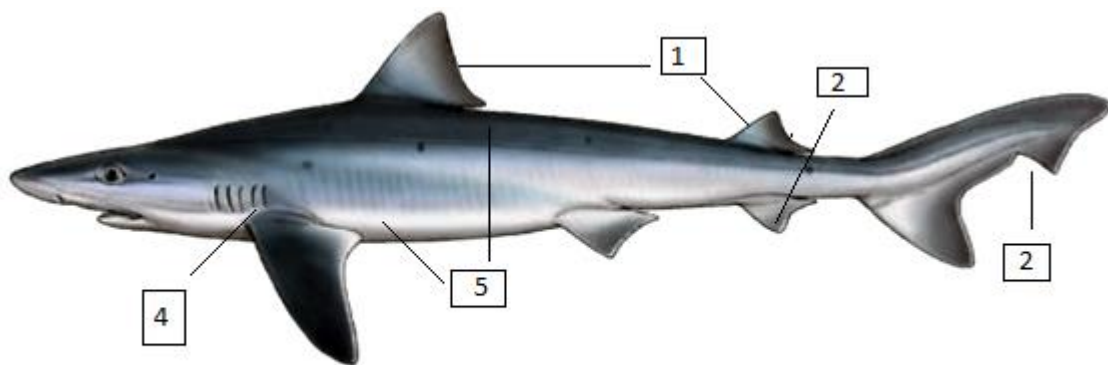
Βιομετρία

Είδος σπάνιο στη Μεσόγειο.

Μέγιστο μήκος 200 εκατοστά με κοινό τα 160 εκ. και μέγιστο δημοσιευμένο βάρος 45 κιλά. Περιστασιακά αλιεύονται άτομα με μήκος από 80 έως 100 εκατοστά.

Κριτήρια Αναγνώρισης

1. Δύο ραχιαία πτερύγια
2. Ένα ασύμμετρο ουραίο πτερύγιο
3. Επίμηκες σχήμα σώματος
4. Πέντε βραγχιακές σχισμές από τις οποίες οι δύο τελευταίες βρίσκονται πάνω από τη βάση του θωρακικού πτερυγίου
5. Χρώμα πλάτης γκρι σκούρο ή γκρι καφέ και κοιλιά λευκή.

Galeorhinus galeus (GAG)

Carcharinus plumbeus (CCP)

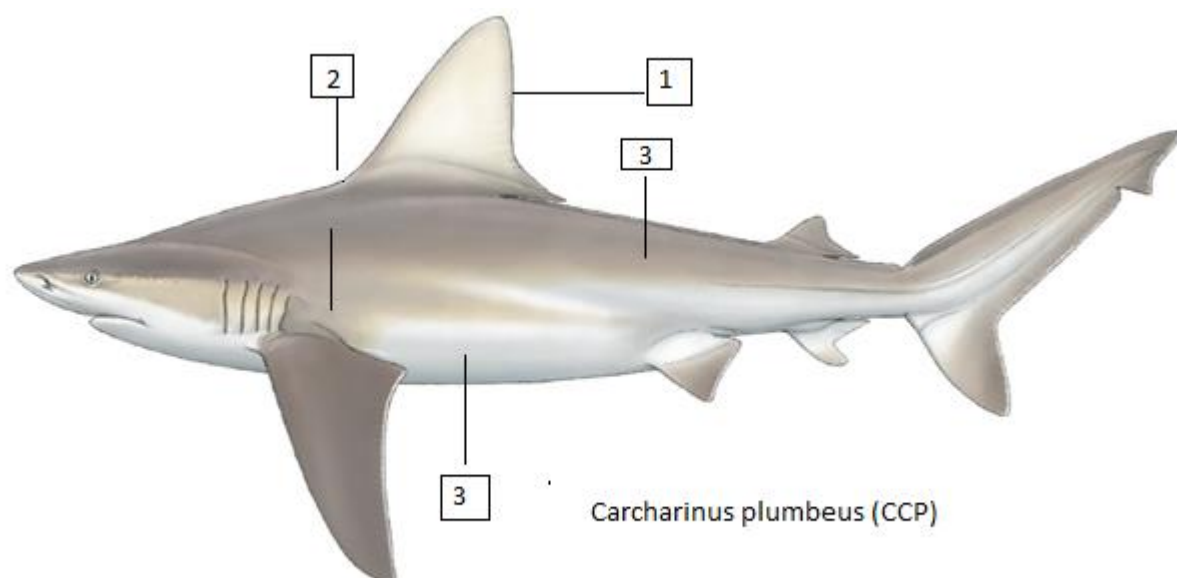
Καρχαρίνος τεφρός

Βιομετρία

Σπάνιο είδος στη Μεσόγειο. Μέγιστο δημοσιευμένο μήκος 250 εκατοστά και μέγιστο δημοσιευμένο βάρος 120 κιλά.

Κριτήρια Αναγνώρισης

1. Το πρώτο ραχιαίο πτερύγιο είναι σχετικά μεγάλο με ημιδρεπανοειδές σχήμα.
2. Το πρώτο ραχιαίο πτερύγιο εκφύεται στο κέντρο της βάσης έκφυσης του θωρακικού.
3. Ο χρωματισμός είναι γκριζο – ασημένιος ραχιαία και άσπρος κοιλιακά.

Hepranchias perlo (ΗΧΤ)

Επτακαρχαρίας

Βιομετρία

Σπάνιος καρχαρίας στη Μεσόγειο, μικρόσωμος, με μέγιστο δημοσιευμένο μήκος 140 εκατοστά. Περιστασιακά αλιεύονται άτομα με μήκος από 80 έως 120 εκατοστά.

Κριτήρια Αναγνώρισης

Κυριότερο κριτήριο αναγνώρισης είναι ότι αποτελεί το μοναδικό είδος της Μεσογείου που διαθέτει επτά (αντί για πέντε ή έξι) βραγχιακές σχισμές.

Centrophorus granulosus (GUP)

Κοκοκεντροφόρος

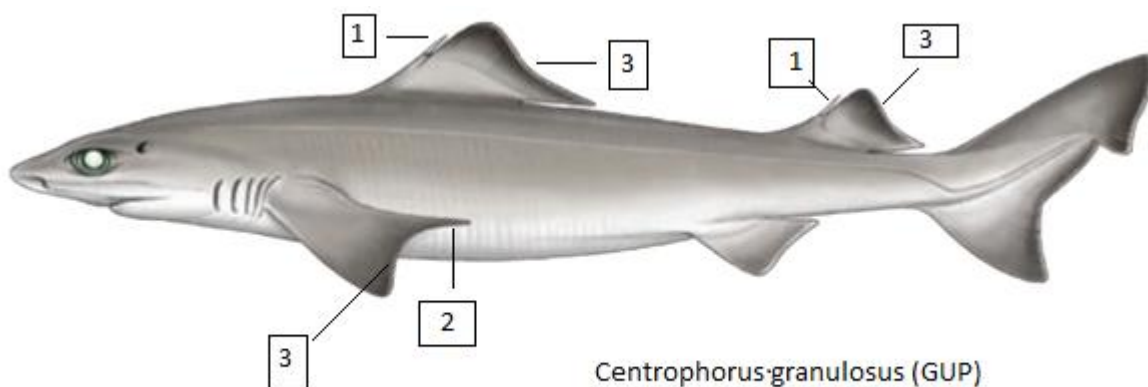
Βιομετρία

Όχι και τόσο σπάνιο, σε μερικές περιοχές της Μεσογείου είναι κοινό.

Μέγιστο δημοσιευμένο μήκος 150 εκατοστά. Συνήθως αλιεύονται άτομα με μήκος από 60 έως 80 εκατοστά.

Κριτήρια Αναγνώρισης

1. Έχει εκτεθειμένες άκανθες και στα δύο ραχιαία πτερύγια.
2. Η άκρη του θωρακικού πτερυγίου είναι αισθητά μυτερή.
3. Οι άκρες των ραχιαίων και θωρακικών πτερυγίων είναι πιο σκουρόχρωμες από τα πτερύγια.

Isurus oxyrinchus (SMA)

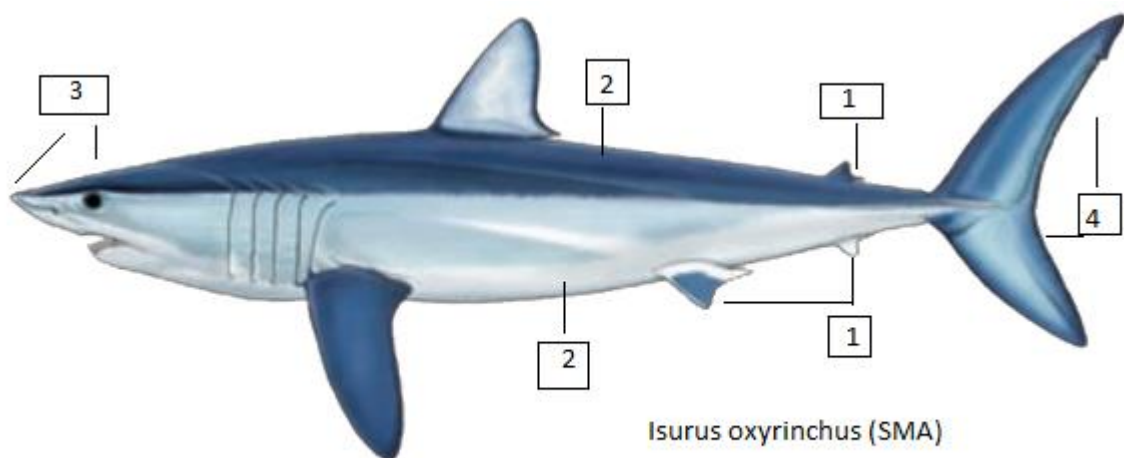
Ρυγχοκαρχαρίας

Βιομετρία

Ένας καρχαρίας με μέγιστο δημοσιευμένο μήκος 400 εκατοστά και μέγιστο δημοσιευμένο βάρος 500 κιλά. Άτομα με μήκος περίπου 270 εκατοστά αλιεύονται περιστασιακά.

Κριτήρια Αναγνώρισης

1. Το δεύτερο ραχιαίο και τα εδρικά πτερύγια μόλις που διακρίνονται.
2. Το πάνω μέρος του σώματος έχει χρώμα σκούρο μπλε, ενώ το κάτω είναι άσπρο.
3. Μεγάλα σχετικά μαύρα μάτια και μυτερό ρύγχος.
4. Οι δύο λοβοί του ουραίου πτερυγίου είναι σαν μισοφέγγαρο, ο χαμηλότερος είναι ελαφρά μικρότερος του ανώτερου.

Hexanchus griseus (SBL)

Εξακαρχαρίας

Βιομετρία

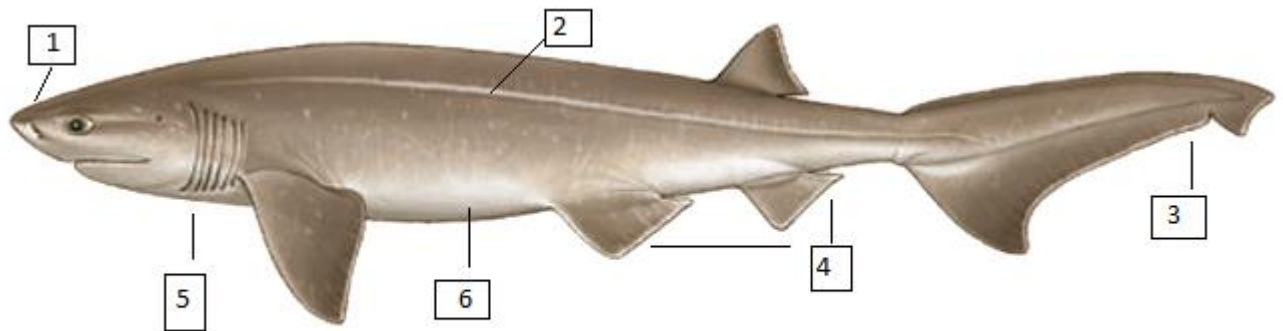
Μέγιστο μήκος τα 482 εκατοστά.

Σύνηθες μήκος 200-400 εκατοστά

Μέγιστο δημοσιευμένο βάρος 590 κιλά.

Κριτήρια Αναγνώρισης

1. Στρογγυλό ρύγχος, χωρίς 1^ο ραχιαίο πτερύγιο.
2. Λευκή γραμμή κατά μήκος του σώματος.
3. Μεγάλο πάνω λοβό ουραίου πτερυγίου
4. Όλα τα πτερύγιά του είναι λευκά περιμετρικά
5. Έξι πολύ μακριές βραγχιακές σχισμές
6. Ανοιχτό γκρι, σκούρο γκρι, καφέ σκούρο ή μελανό στο επάνω μέρος και πιο ανοιχτόχρωμος ή υπόλευκος στην κοιλιά

Hexanchus griseus (SBL)

Squatina spp. (ASK)

Ρίνες, Άγγελοι

Βιομετρία

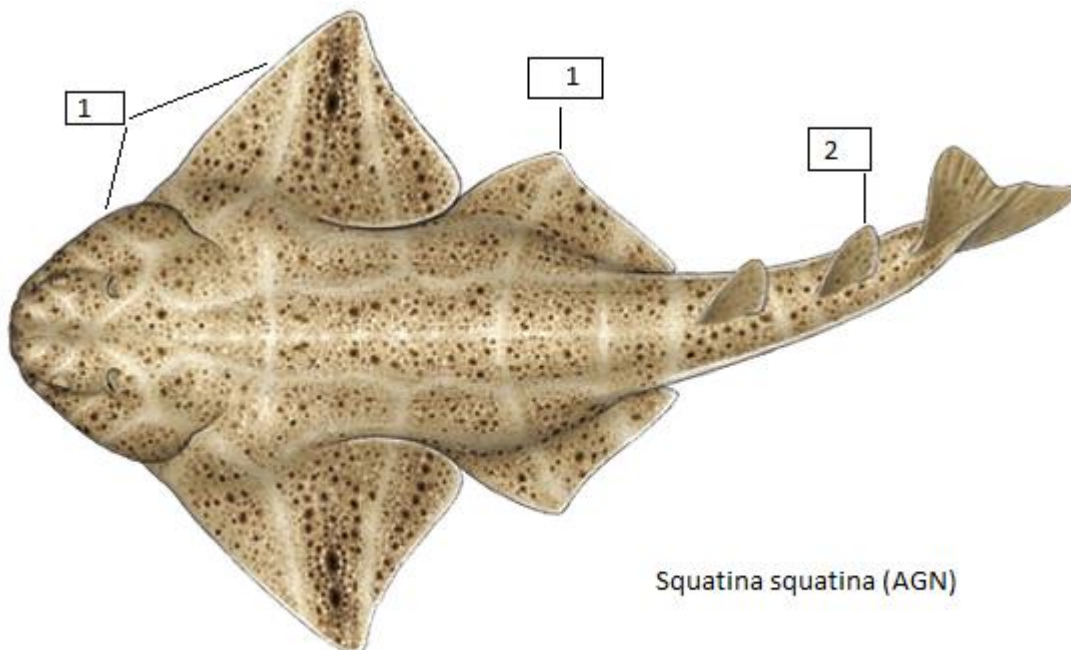
Χαρακτηριστικοί καρχαρίες με ιδιαίτερο σώμα.

Περιλαμβάνονται 3 είδη:

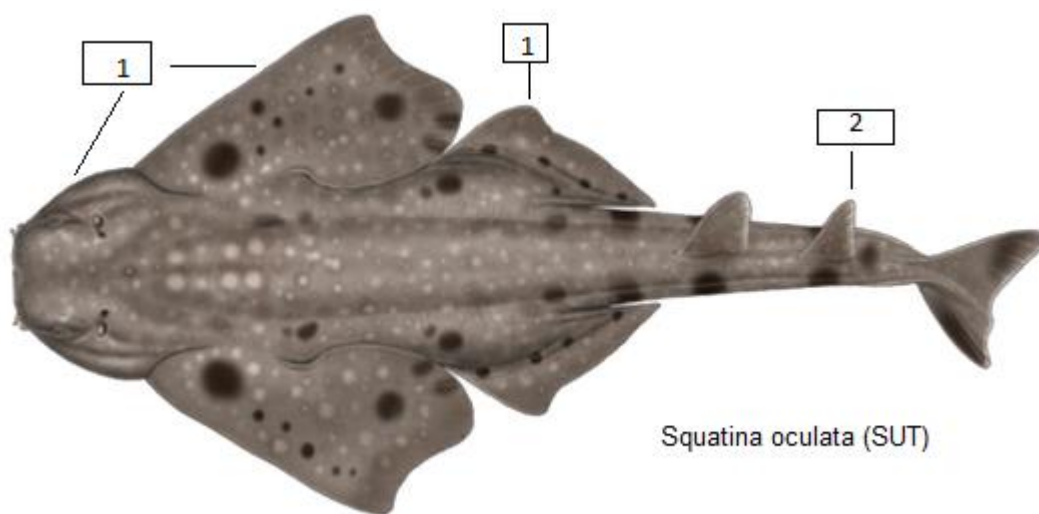
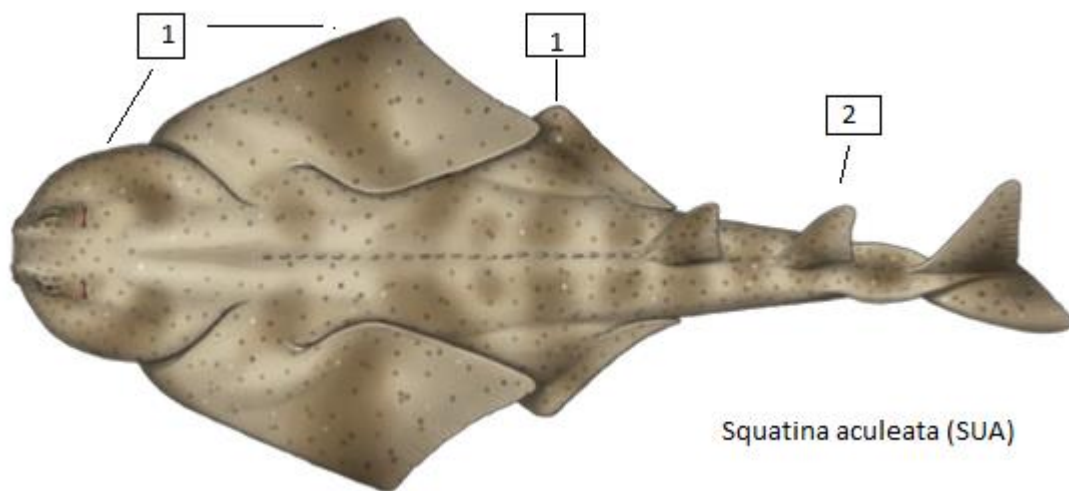
- *Squatina squatina* (AGN)
- *Squatina aculeata* (SUA)
- *Squatina oculata* (SUT)

Κριτήρια Αναγνώρισης

1. Πλατύ κεφάλι με ιδιαίτερος μεγάλα θωρακικά και κοιλιακά πτερύγια, ενώ δεν υπάρχει εδρικό πτερύγιο.
2. Τα δύο ραχιαία πτερύγια είναι πολύ μικρότερα.

Rhinobatos spp (GUZ)

Βιόλες

Γενικά χαρακτηριστικά:

Επίμηκες και πεπλατυσμένο σώμα

Ρύγχος τριγωνικό και ελαφρώς μυτερό.

Ρουθούνια μεγάλα, εγκάρσια ή λοξά τελείως χωρισμένα το ένα από το άλλο.

Στόμα μικρό και ευθύ.

Περιλαμβάνονται δύο είδη:

Rhinobatos rhinobatos (RBX): Κοινός Ρινόβατος, Κιθάρα

Rhinobatos cemiculus (RBC): Μαυρορινόβατος

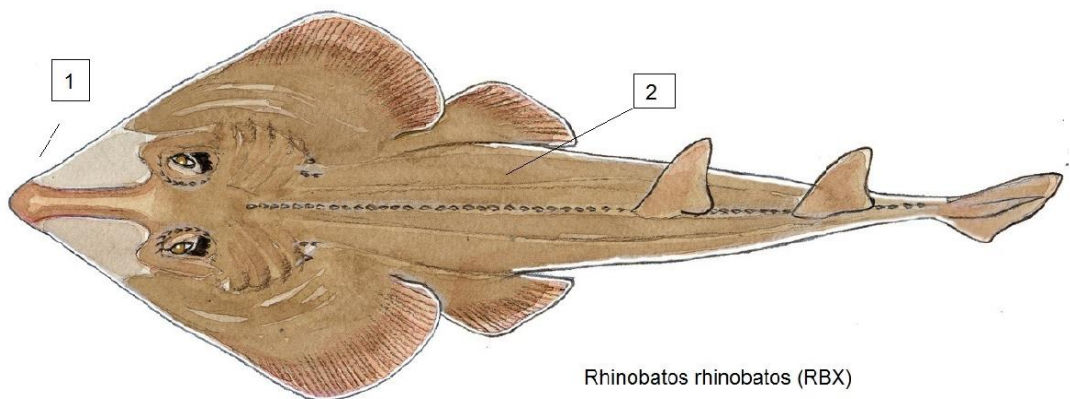
1. *Rhinobatos rhinobatos* (RBX)

Βιομετρία

Μέγιστο μήκος 147 εκατοστά με σύνηθες μήκος τα 80 εκατοστά

Κριτήρια αναγνώρισης

1. Ρύγχος τριγωνικό ελαφρώς μυτερό.
2. Χρώμα στην πλάτη καφέ-χακί και στην κοιλιά λευκό

Rhinobatos rhinobatos (RBX)

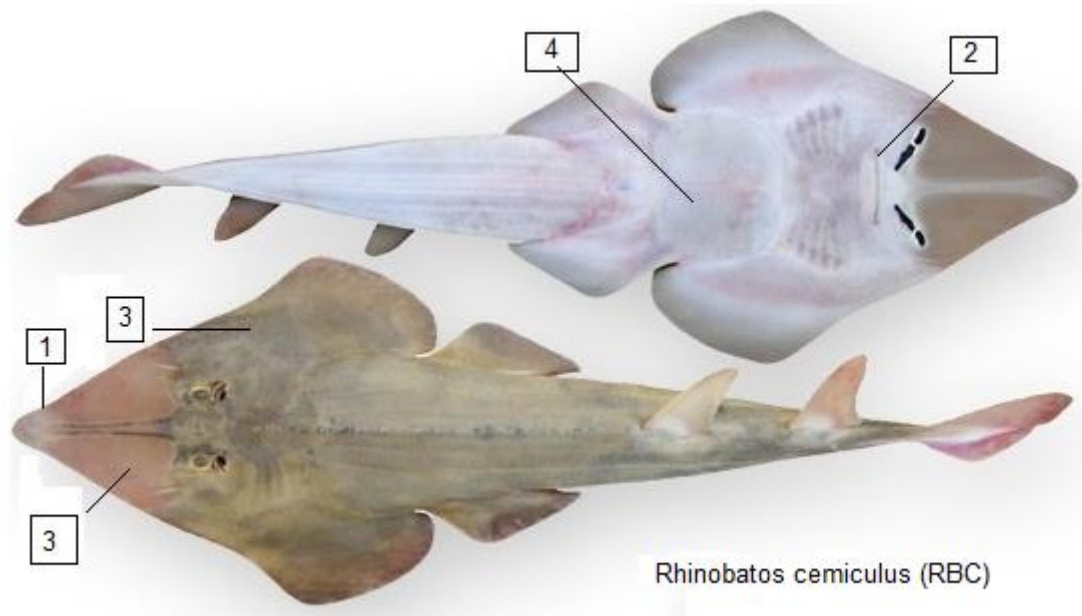
2. *Rhinobatos cemiculus* (RBC)

Βιομετρία

Μήκος το λιγότερο τα 180 εκατοστά με σύνηθες τα 40-80 εκατοστά.

Κριτήρια αναγνώρισης

1. Ρύγχος τριγωνικό ελαφρώς μυτερό
2. Στόμα μικρό και ευθύ
3. Χρώμα στην πλάτη ενιαίο καφέ και στην περιοχή του ρύγχους πιο ανοιχτόχρωμα και ημιδιάφανο
4. Χρώμα στην κοιλιά λευκό

Pristis spp.

Πρίστις, Πριονόψαρο

Περιλαμβάνονται δύο είδη:

Pristis pristis (RPR)

Pristis pectinata (RPP)

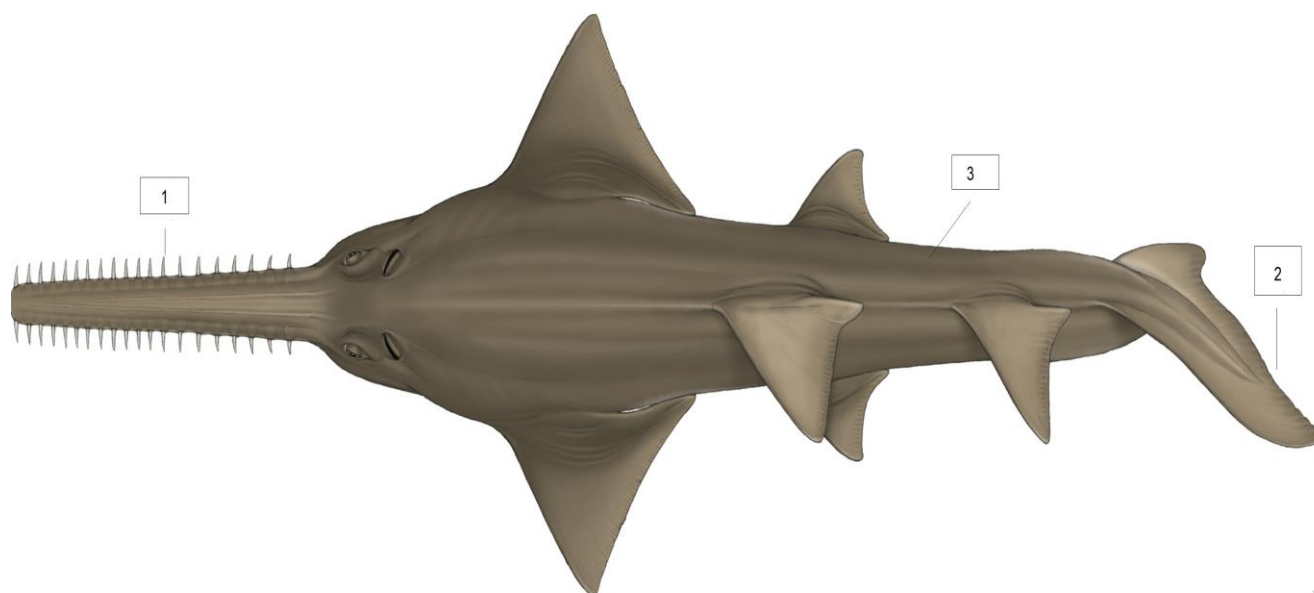
1. **RPR-*Pristis pristis***: Απαντάται στην δυτική Μεσόγειο

Βιομετρία

Μήκος έως 450 εκατοστά

Κριτήρια αναγνώρισης

1. Χαρακτηριστική ραμφική λεπίδα με 20 ή λιγότερα ζεύγη άκανθων.
2. Ουραίο πτερύγιο σαν του καρχαρία
3. Χρώμα στην πλάτη από γκρι έως ώχρα, κοιλιά άσπρη, ασπρογκρί ή ασπροκίτρινη χωρίς να ακολουθείται συγκεκριμένο μοτίβο.

Pristis pristis (RPR)

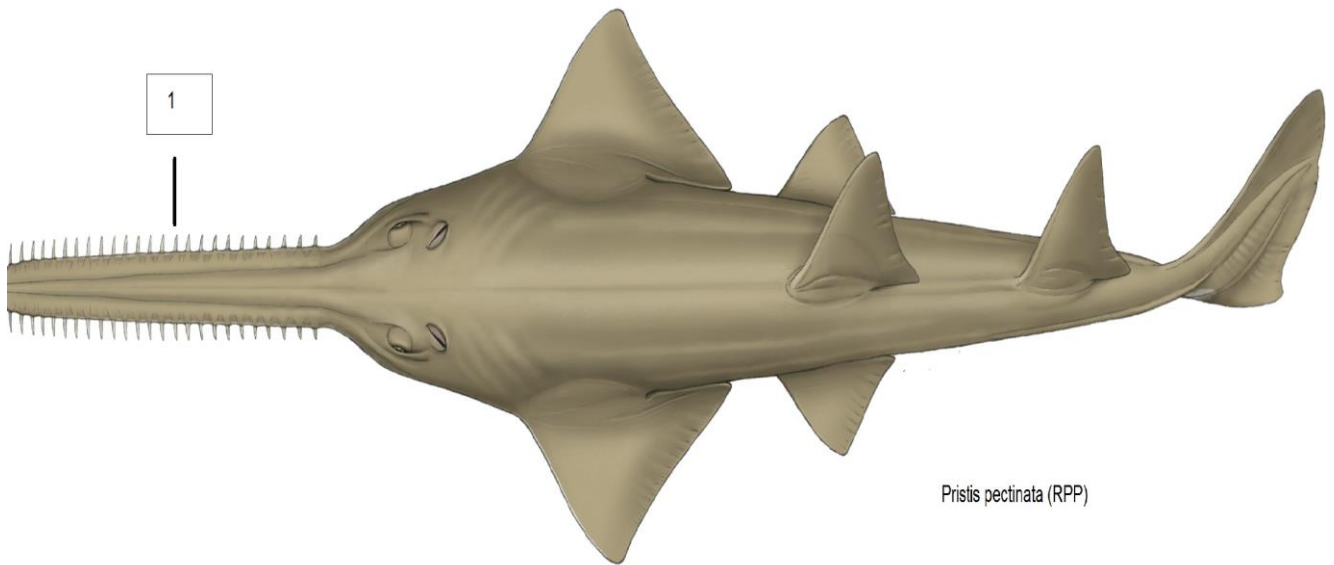
2. *Pristis pectinata* (RPP)

Βιομετρία

Μήκος μέχρι 500 εκατοστά

Κριτήρια Αναγνώρισης

1. Η διαφορά με το p. *Pristis* είναι ότι παρουσιάζει περισσότερα ζεύγη ακάνθων στην ραμφική λεπίδα (23 ζεύγη)
2. Χρώμα σχεδόν ομοιόμορφο γκρι σκούρο μέχρι καφέ μαύρο στο επάνω μέρος. Πιο ανοιχτόχρωμο στις άκρες των πτερυγίων, λευκό – γκρι ή απαλό κίτρινο στην κοιλιά.

Gymnura altavela (RGL)

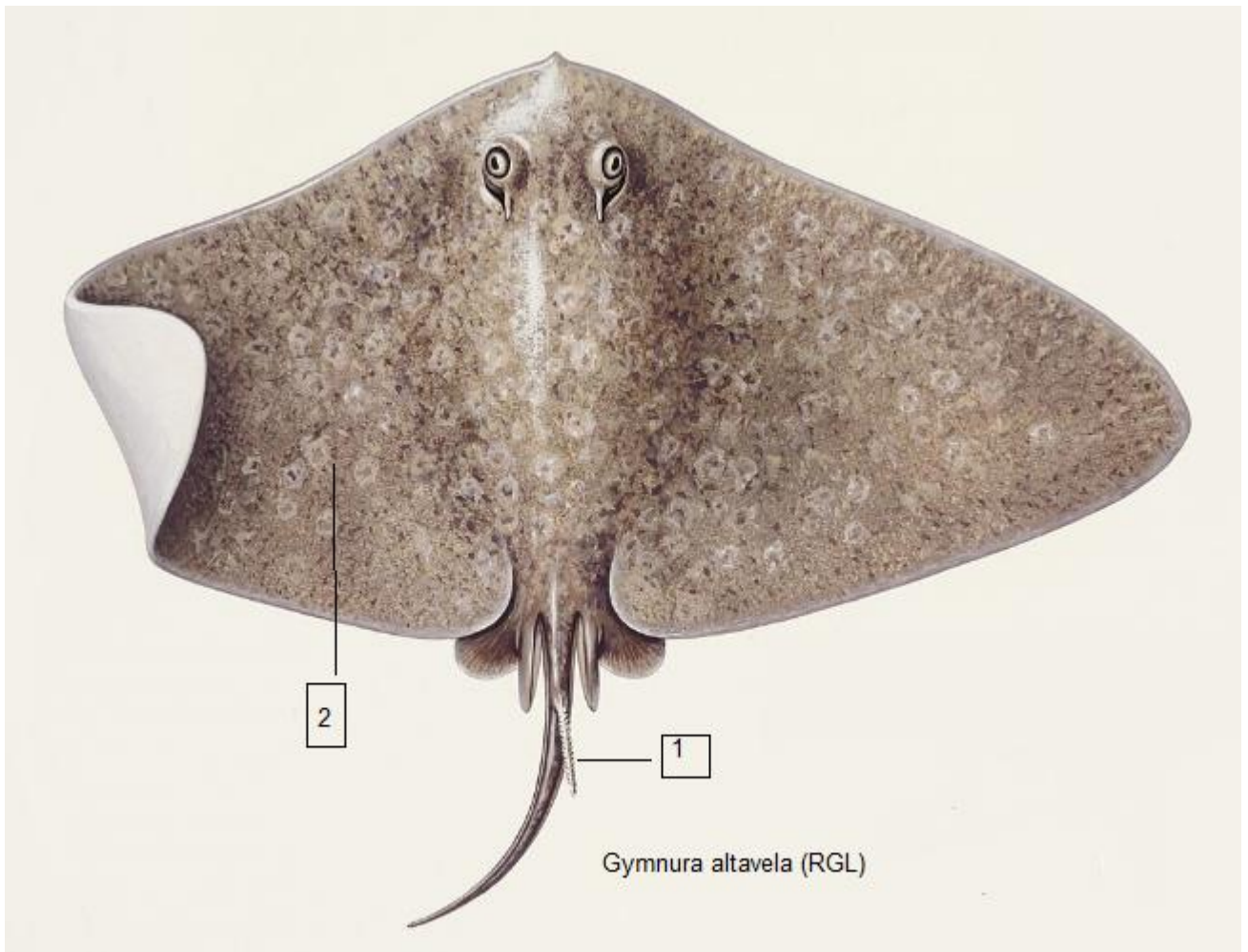
Πλατυσέλαχο, Σαλάχι πλατύπτερο

Βιομετρία

Μέγιστο μήκος τα 140 εκατοστά.

Κριτήρια Αναγνώρισης

1. Κοντή ουρά εφοδιασμένη με σπονδυλική στήλη. Πολύ φαρδύ σώμα.
2. Δίσκος σκούρος καφέ έως γκριζωπός. Κάτω επιφάνεια του δίσκου και των πτερυγίων της λεκάνης λευκό, καφετί ή ρόδινο. Λευκή ουρά ή ελαφρά ροζ στο άκρο.

Leucoraja spp.

Στρογγυλόβατος, Ακανθόβατος, Ψηφιδόβατος

Περιλαμβάνονται δύο είδη:

Leucoraja circularis (RJI): Ράγια στρογγυλή ή Στρογγυλόβατος

Leucoraja melitensis (JAM): Βάτος ή ράτζα της Μάλτας

1. Leucoraja circularis (RJI)

Εμφανίζεται κυρίως στο Ιόνιο πέλαγος

Βιομετρία

Μέγιστο μήκος τα 120 εκατοστά.

Κριτήρια Αναγνώρισης

1. Το άκρο του ρύγχους είναι σχετικά έντονο
2. Άνω επιφάνεια γενικά ακανθώδης. Μια σειρά από 8 ισχυρές άκανθες μεταξύ των δύο ματιών.
3. Η ουρά ελαφρώς πιο μακριά από το μήκος του σώματος.

2. Leucoraja melitensis (JAM)

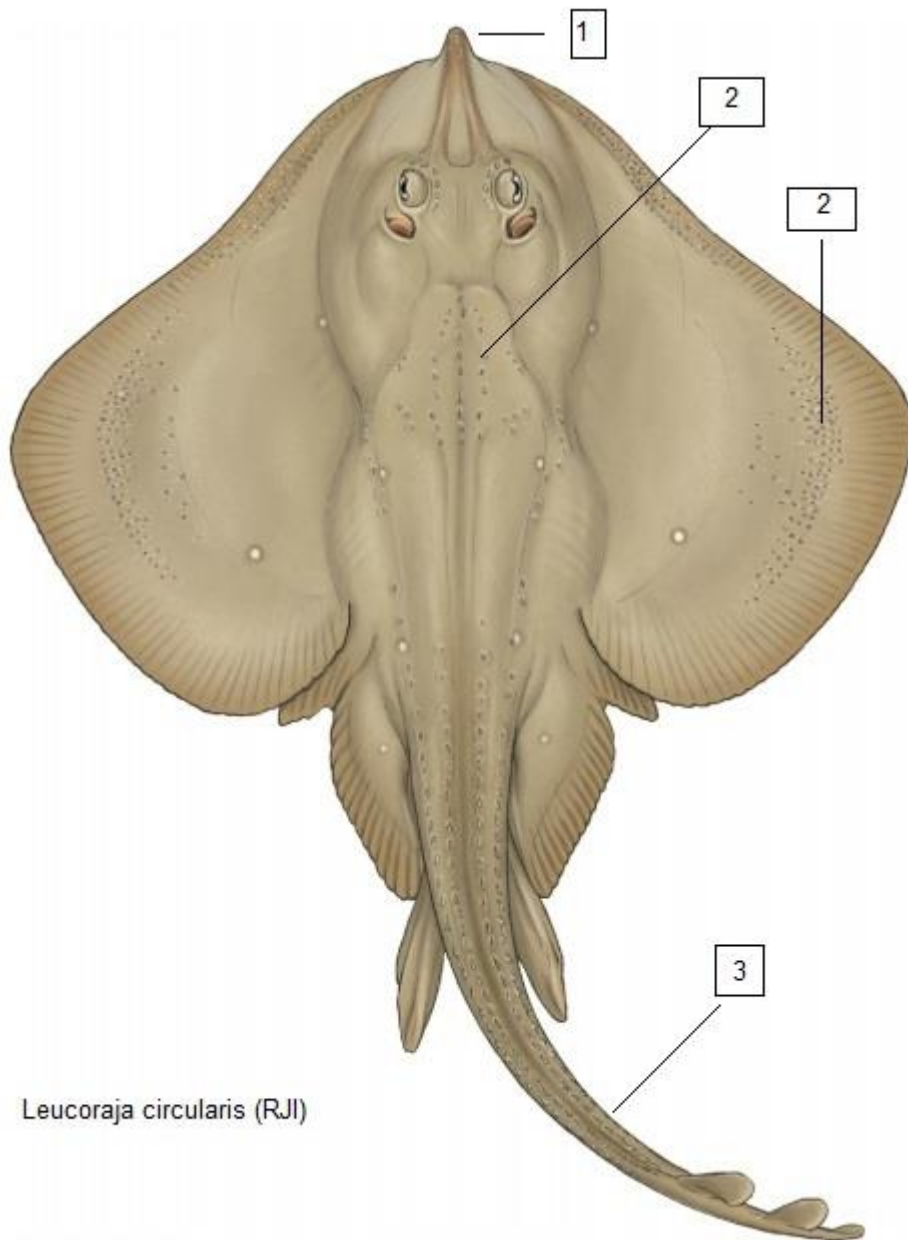
Βιομετρία

Μέγιστο μήκος 50 εκατοστά

Κριτήρια Αναγνώρισης

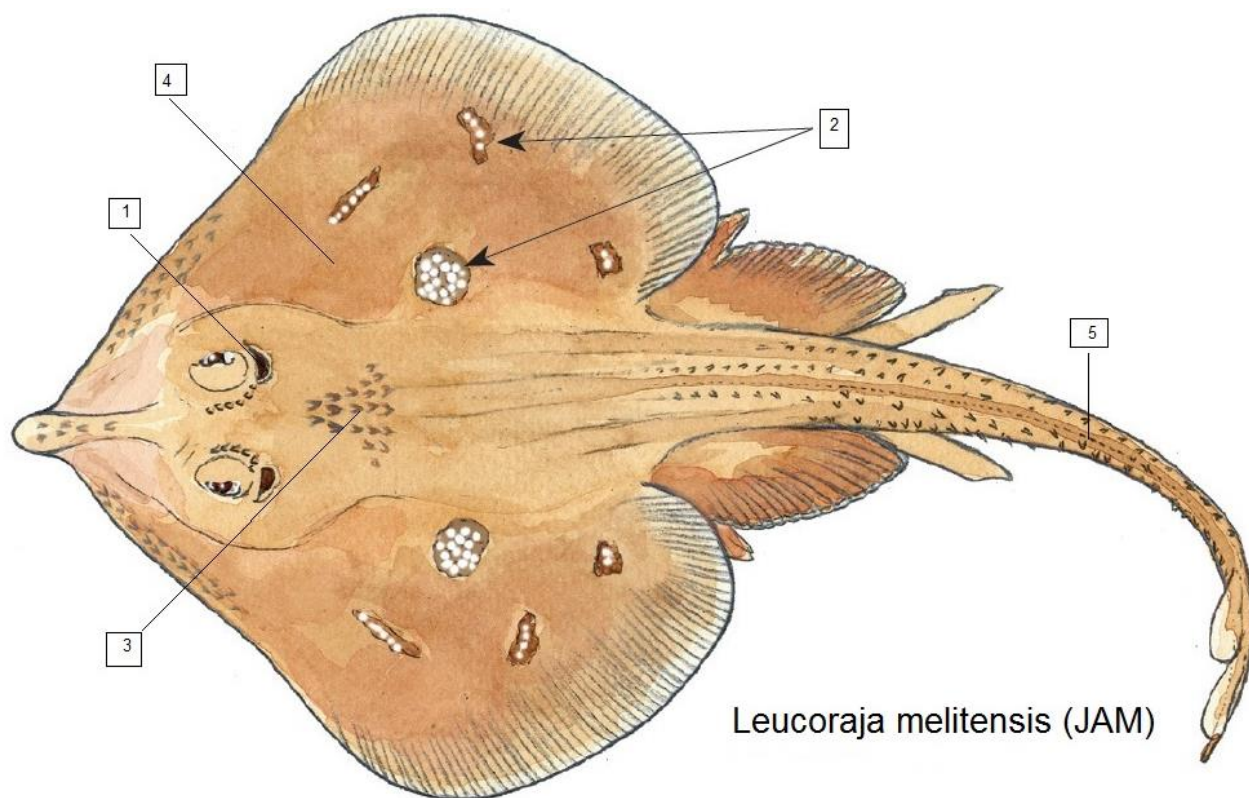
1. Οφθαλμοειδής κηλίδα σκοτεινή κίτρινη
2. Σκωληκοειδή στίγματα
3. Στο λαιμό τριγωνικός σχηματισμός από άκανθες με 4-5 να προεξέχουν σε μεσαία σειρά.
4. Χρώμα δίσκου καφέ ανοικτό.
5. Μικρότερες άκανθες στη μεσαία σειρά του πίσω μέρους της ουράς.

Leucoraja circularis (RJI)

Leucoraja melitensis (JAM)

Mobula mobular (RMM)

Διαβολόψαρο, κερατάς

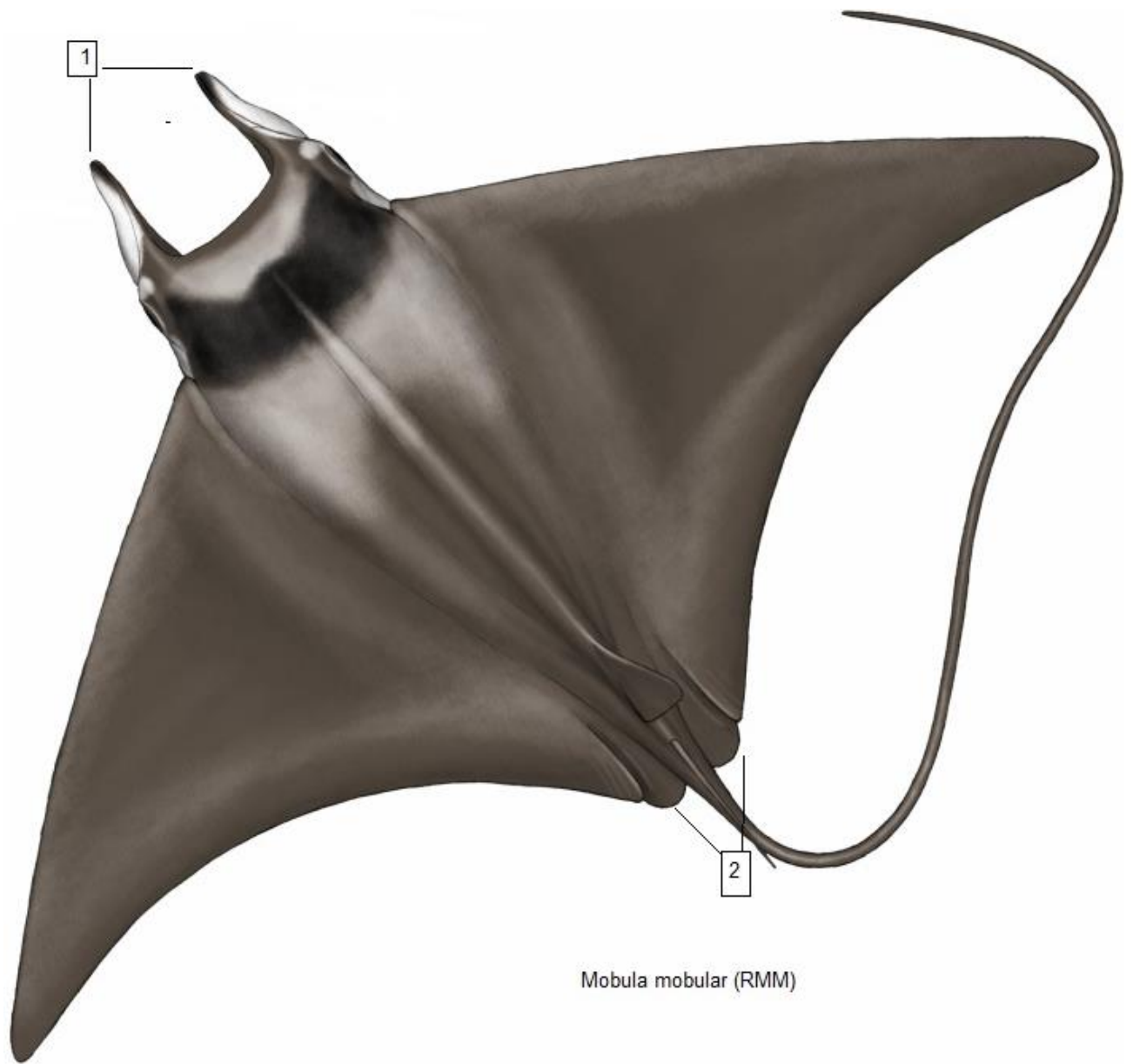
Βιομετρία

Μέγιστο καταγεγραμμένο μέγεθος στο δίσκο 520 εκατοστά με σύνηθες μέγεθος δίσκου τα 300 εκατοστά.

Βρίσκεται σε αφθονία στο Ιόνιο.

Κριτήρια Αναγνώρισης

1. Κεφαλικά πτερύγια έχουν μορφή αυτιών.
2. Η βάση της ουράς εξελίσσεται σε μεγάλους λοβούς.
3. Στοματικό άνοιγμα σαν σχισμή

Mobula mobular (RMM)

Dipturus batis (RJB)

Γκριζόβατος, κοινό σαλάχι

Βιομετρία

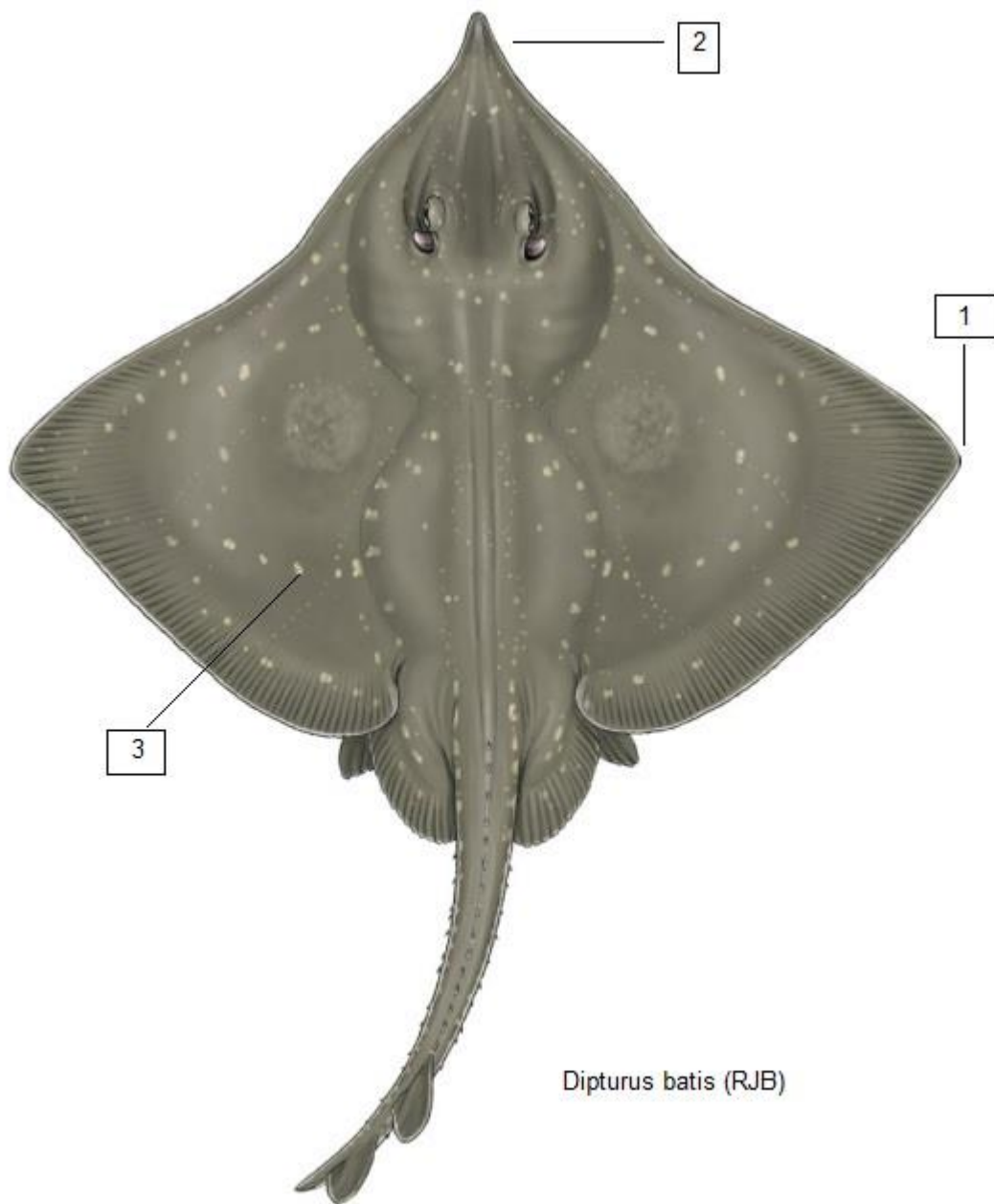
Μέγιστο μήκος 285 εκατοστά

Σύνηθες αλιευόμενο μήκος 100 εκατοστά

Μέγιστο δημοσιευμένο βάρος 97,1 κιλά

Κριτήρια Αναγνώρισης

1. Κυρίως σώμα έντονα ρομβοειδές με οξείες εξωτερικές γωνίες
2. Μακρύ και μυτερό ρύγχος το οποίο έχει απόσταση από τα μάτια 2,5-4 φορές της απόστασης των δύο ματιών.
3. Το πάνω μέρος του είδους έχει χρώμα γκριζοπράσινο ή καφέ με ανοιχτόχρωμα στίγματα. Κάτω μέρος σταχτί - γκρι ή μπλε-γκρι.

Dipturus batis (RJB)

Rostroraja alba (RJA)

Λευκόβατος ή Ράγια η λευκόχρους

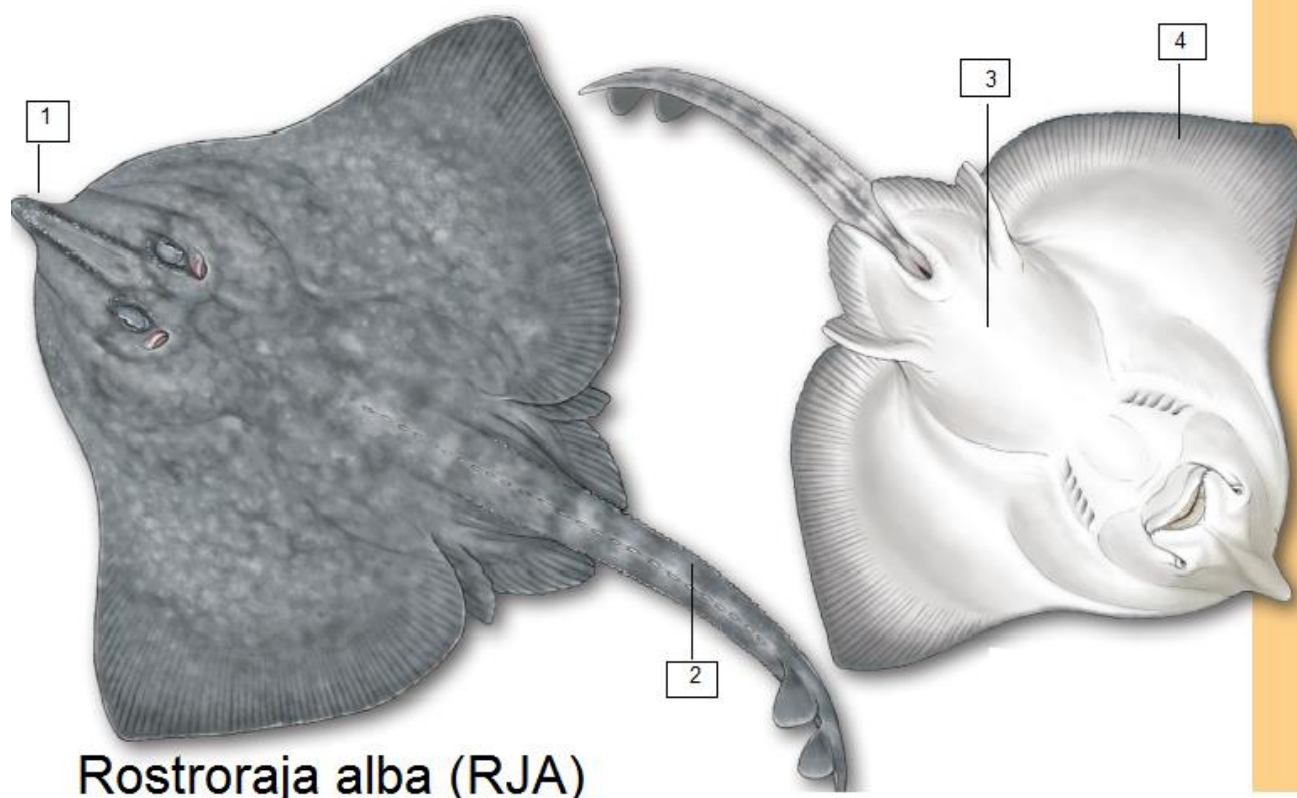
Βιομετρία

Μέγιστο μήκος 230 εκατοστά

Σύνηθες αλιευόμενο μήκος 60-150 εκατοστά

Κριτήρια Αναγνώρισης

1. Ρύγχος μακρύ και μυτερό το οποίο καλύπτεται από αιχμηρά αγκάθια.
2. Τρεις σειρές από μεγάλες άκανθες στην ουρά.
3. Κοιλιακή επιφάνεια λευκή.
4. Γκριζα ζώνη στο χείλος του δίσκου και τα κοιλιακά πτερύγια.

Rostroraja alba (RJA)

NOMOΘΕΣΙΑ

I. ΕΤΗΣΙΟΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ

(Κανονισμός (ΕΕ) 127/2017, Κανονισμός (ΕΕ) 72/2016, Κανονισμός (ΕΕ) 104/2015, Κανονισμός (ΕΕ) 43/2014, Κανονισμός (ΕΕ) 39/2013).

A. Μέτρα προστασίας καρχαριών και σαλαχιών στα ενωσιακά ύδατα:

Είδη καρχαριών και σαλαχιών που απαγορεύεται στα ενωσιακά σκάφη να αλιεύουν, να διατηρούν επί του σκάφους, να μεταφορτώνουν ή να εκφορτώνουν σε όλα τα ενωσιακά ύδατα. Σε περίπτωση που άτομα των ειδών αυτών αλιεύονται ως παρεμπίπτοντα, δεν τους προκαλούνται βλάβες και ελευθερώνονται άμεσα

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ FAO	ΚΟΙΝΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ
<i>Carcharodon carcharias</i>	WSH	Μεγάλος Λευκός Καρχαρίας
<i>Cetorhinus maximus</i>	BSK	Σαπουνάς ή Προσκυνητής
<i>Lamna nasus</i>	POR	Λάμια
<i>Manta alfredi</i>	RMA	Γιγαντιαίο Διαβολόψαρο
<i>Manta birostris</i>	RMB	Γιγαντιαίο Διαβολόψαρο
<i>Mobula mobular</i>	RMM	Διαβολόψαρο
<i>Mobula rochebrunei</i>	RMN	Διαβολόψαρο
<i>Mobula japanica</i>	RMJ	Διαβολόψαρο
<i>Mobula thurstoni</i>	RMO	Διαβολόψαρο
<i>Mobula eregoodootenkee</i>	RME	Διαβολόψαρο
<i>Mobula munkiana</i>	RMU	Διαβολόψαρο
<i>Mobula tarapacana</i>	RMT	Διαβολόψαρο
<i>Mobula kuhli</i>	RMK	Διαβολόψαρο
<i>Mobula hypostoma</i>	RMH	Διαβολόψαρο
<i>Apoxypristis cuspidata</i>	RPA	Πρίστης ή Πριονόψαρο
<i>Pristis clavata</i>	RPC	Πρίστης ή Πριονόψαρο
<i>Pristis pectinata</i>	RPP	Πρίστης ή Πριονόψαρο
<i>Pristis pristis</i>	RPR	Πρίστης ή Πριονόψαρο
<i>Pristis zijsron</i>	RPZ	Πρίστης ή Πριονόψαρο
<i>Squalus acanthias</i>	DGS	Κεντρόνι
<i>Squatina squatina</i>	AGN	Αγγελόψαρο

B. Μέτρα προστασίας καρχαριών στην περιοχή σύμβασης ICCAT.

1. Απαγορεύεται η διατήρηση επί του σκάφους, η μεταφόρτωση ή η εκφόρτωση ολόκληρου μεγαλομάτη αλεπόσκυλου (*Alopias superciliosus*, ALV) ή τεμαχίου αυτού, σε οποιοδήποτε τύπο αλιείας.
2. Απαγορεύεται η διεξαγωγή κατευθυνόμενης αλιείας για αλεπόσκυλα του γένους *Alopias*, THR.
3. Απαγορεύεται η διατήρηση επί του σκάφους, η μεταφόρτωση ή η εκφόρτωση ολόκληρης ζύγαινας της οικογένειας *Sphyrnidae* (εκτός της *Sphyrna tiburo*, SPJ) ή τεμαχίου αυτής, σε σχέση με την αλιεία στην περιοχή της σύμβασης ICCAT.
4. Απαγορεύεται η διατήρηση επί του σκάφους, η μεταφόρτωση ή η εκφόρτωση ολόκληρου ωκεάνιου λευκού καρχαρία (*Carcharhinus longimanus*, OCS) ή τεμαχίου αυτού, σε οποιοδήποτε τύπο αλιείας.
5. Απαγορεύεται η διατήρηση επί του σκάφους λείου καρχαρία (*Carcharhinus falciformis*, FAL) σε οποιοδήποτε τύπο αλιείας.

II. ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΩΝ ΑΠΕΙΛΟΥΜΕΝΩΝ ΜΕ ΕΞΑΦΑΝΙΣΗ ΕΙΔΩΝ ΤΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ – ΣΥΜΒΑΣΗ CITES

(Παράρτημα II της Σύμβασης Cites, Κανονισμός (ΕΕ) 160/2017, ΚΥΑ 125188/246/22-01-2013/ ΦΕΚ 285B')

Είδη καρχαριών και σαλαχιών, που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II της Σύμβασης CITES, για τα οποία η εμπορία και διακίνηση (συμπεριλαμβανομένων υβριδίων τους, δειγμάτων, ζωντανών ή νεκρών, μερών τους ή προϊόντων μερών και παραγώγων) γίνεται μέσω ενιαίου συστήματος αδειοδότησης και πιστοποιητικών διακίνησης ή κατοχής τους, που εκδίδονται αποκλειστικά από τις αρμόδιες Διαχειριστικές Αρχές CITES.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ FAO	ΚΟΙΝΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ
<i>Carcharhinus falciformis</i>	FAL	Καρχαρίνος Λέιος
<i>Carcharhinus longimanus</i>	OCS	-
<i>Sphyrna lewini</i>	SPL	Κτενοζύγαινα
<i>Sphyrna mokarran</i>	SPK	Μεγαλοζύγαινα
<i>Sphyrna zygaena</i>	SPZ	Προπέλα ή Πατερίτσα ή Δεκανίκι
<i>Alopias spp.</i>	THR	Αλεπόσκυλο
<i>Cetorhinus maximus</i>	BSK	Σαπουνάς ή Προσκυνητής
<i>Carcharodon carcharias</i>	WSH	Μεγάλος Λευκός Καρχαρίας
<i>Lamna nasus</i>	POR	Λάμια
<i>Manta spp.</i>	MNT	Γιγαντιαίο Διαβολόψαρο
<i>Mobula spp.</i>	RMV	Διαβολόψαρο

III. ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΤΙΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ - ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΗΣ ΒΑΡΚΕΛΩΝΗΣ

(Παράρτημα II του Πρωτοκόλλου σχετικά με τις περιοχές ειδικής προστασίας και βιοποικιλότητας στη Μεσόγειο “Πρωτόκολλο της Σύμβασης της Βαρκελώνης”, Σύσταση GEAM 36/2012/3, Κανονισμός (ΕΕ) 2102/2015).

Είδη καρχαριών και σαλαχιών που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II του Πρωτοκόλλου σχετικά με τις περιοχές ειδικής προστασίας και βιοποικιλότητας στη Μεσόγειο, τα οποία απαγορεύεται να διατηρούνται επί του σκάφους, να μεταφορτώνονται, να εκφορτώνονται, να μεταφέρονται, να αποθηκεύονται, να πωλούνται, να εκτίθενται ή να διατίθενται προς πώληση. Στο μέτρο του δυνατού, τα αλιευτικά σκάφη που έχουν αλιεύσει παρεπιπτόντως άτομα των ειδών αυτών πρέπει να τα ελευθερώνουν αμέσως ζωντανά και χωρίς τραυματισμούς. (Παράρτημα II του Πρωτοκόλλου σχετικά με τις περιοχές ειδικής προστασίας και βιοποικιλότητας στη Μεσόγειο “Πρωτόκολλο της Σύμβασης της Βαρκελώνης”, Σύσταση GEAM 36/2012/3, Κανονισμός (ΕΕ) 2102/2015).

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ FAO	ΚΟΙΝΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ
<i>Carcharias taurus</i>	CCT	Ταυροκαρχαρίας
<i>Carcharodon carcharias</i>	WSH	Μεγάλος Λευκός Καρχαρίας
<i>Cetorhinus maximus</i>	BSK	Σαπουνάς ή Προσκυνητής
<i>Dipturus batis</i>	RJB	Γκριζόβατος ή Κοινό Σαλάχι
<i>Galeorhinus galeus</i>	GAG	Σκυλογαλέος
<i>Gymnura altavela</i>	RGL	Πλατυσέλαχο
<i>Isurus oxyrinchus</i>	SMA	Ρυγχοκαρχαρίας
<i>Lamna nasus</i>	POR	Λάμια
<i>Leucoraja circularis</i>	RJI	Στρογγυλόβατος
<i>Leucoraja melitensis</i>	JAM	Βάτος ή Ράτζα της Μάλτας
<i>Mobula mobular</i>	RMM	Διαβολόψαρο
<i>Odontaspis ferox</i>	LOO	Αγριοκαρχαρίας
<i>Oxynotus centrina</i>	OXY	Οξύνωτος
<i>Pristis pectinata</i>	RPP	Πρίστης ή Πριονόψαρο
<i>Pristis pristis</i>	RPR	Πρίστης ή Πριονόψαρο
<i>Rhinobatos cemiculus</i>	RBC	Μαυρορινόβατος
<i>Rhinobatos rhinobatos</i>	RBX	Ρινόβατος
<i>Rostroraja alba</i>	RJA	Λευκόβατος
<i>Sphyrna lewini</i>	SPL	Κτενοζύγαινα
<i>Sphyrna mokarran</i>	SPK	Μεγάλος Σφυροκέφαλος
<i>Sphyrna zygaena</i>	SPZ	Ζύγαινα
<i>Squatina aculeata</i>	SUA	Ακανθορίνα
<i>Squatina oculata</i>	SUT	Ματορίνα
<i>Squatina squatina</i>	AGN	Αγγελόψαρο

IV. ΕΘΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΓΡΙΑΣ ΠΑΝΙΔΑΣ

(π.δ. 67/1981 (ΦΕΚ 23Α) όπως διορθώθηκε και ισχύει).

Είδη καρχαριών των οποίων απαγορεύεται ο φόνος, η απόπειρα φόνου, η κακοποίηση, ο τραυματισμός, η με οποιαδήποτε τρόπο πρόκληση βλάβης, η κατοχή, η σύλληψη, η ταρίχευση, η αγορά, η πώληση, η μεταφορά και η εξαγωγή από τη χώρα των ειδών, καθώς και τμημάτων ή παραγώγων αυτών

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ FAO	ΚΟΙΝΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ
<i>Hexanchus griseus</i>	SBL	Εξακαρχαρίας
<i>Hepttranchias perlo</i>	HXT	Επτακαρχαρίας

V. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΑΦΑΙΡΕΣΗΣ ΠΤΕΡΥΓΙΩΝ ΑΠΟ ΚΑΡΧΑΡΙΕΣ

(Κανονισμός (ΕΕ) 605/2013)

*Απαγορεύεται η αφαίρεση επί του σκάφους και η διατήρηση επί του σκάφους, η μεταφόρτωση ή η εκφόρτωση των πτερυγίων καρχαριών (ιχθύες που ανήκουν στην ταξινομική ομάδα των *Elasmobranchii*).*

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

FAO - <http://www.fao.org>

Fishbase - <http://fishbase.org>

IUCN Red List - <http://www.iucnredlist.org>

Shark References - <http://shark-references.com>

Sharks in Greece - <http://sharksingreece.blogspot.gr>

The shark trust - <http://www.sharktrust.org>

World Register of Marine Species - <http://www.marinespecies.org>

WWF Greece - <http://www.wwf.gr/images/pdfs/sharks-factsheet.pdf>